

ÁTTEKINTÉS
az aktuális magyar tőkeviteli folyamatokról

2013. június 30.

Összefoglalás

- A magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állománya 27 milliárd euró, ami a GDP arányában a legmagasabb, illetve egy főre vetítve a második legmagasabb a közép-európai térségben.
- A magyar közvetlentőke-befektetések állományának 32,1%-a Kelet-Közép-Európában található.
- 2013 első negyedévében 277 millió euró értékű magyar közvetlentőke-befektetés valósult meg külföldön.
- 2013-ban várakozásunk szerint a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. átfolyó tőke) nélkül – 1 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőkevitelt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Részletes áttekintés

Az 1990-es években a közvetlentőke-befektetések beáramlása mellett a tőkeexport egyáltalán nem volt számottevő, 2005 óta azonban már magyar vállalatok is évente több milliárd euró értékben hajtottak végre külföldön közvetlentőke-befektetéseket. Jóllehet Magyarország 1990 óta minden évben nettó tőkeimportőr volt, és belátható időtávon belül az is marad, a tőkevitel értéke az elmúlt években a korábbiakhoz képest kisebb mértékben maradt el a beáramlásától.

A magyar vállalatok közvetlentőke-befektetései külföldi állománya 2013 első negyedévének végén 27 milliárd euró volt; ebből 24,8 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú működőtőke-befektetések állománya, 2,2 milliárdot pedig az egyéb tőkéé. A GDP arányában a magyar állomány a legmagasabb (27,5%) a közép-európai térségben. A szlovén állomány a második (18,5%). A lengyel (11,1%) és a cseh (8,2%) állomány az elmúlt években dinamikusan bővült, a szlovák (2012 végén 4,7%) és a román (0,9%) lemaradás azonban továbbra is jelentős. Az 2722 eurós egy főre eső magyar állomány Szlovénia (3151 euró) után a második legmagasabb a közép-európai térségben; az utóbbi években tapasztalható élenkülés ellenére Lengyelország (1104 euró), Csehország (1172 euró), Szlovákia (2012 végén 612 euró) és Románia (55 euró) lemaradása még mindig jelentős. Bár a magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állománya az elmúlt időszakban dinamikusan bővült, továbbra is csak a magyarországi befektetések állományának harmadát éri el a szintje (34,7%).

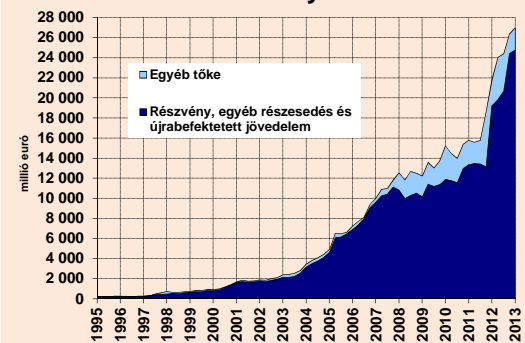
A magyar vállalkozások külföldi közvetlentőke-befektetései állományának legnagyobb része a közép-amerikai országokban (6,9 milliárd euró, 26,1%, vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően) és Horvátországban (3,1 milliárd euró, 11,6%) található. (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország szerint bontott adatai 2012 végére vonatkoznak.) Meghatározó célpont még Belgium (3 milliárd euró, vélhetően túlnyomórészt a lent említett eszközportfólió-átrendezésnek köszönhetően), Luxemburg (1738 millió euró, 6,6%), Svájc (1645 millió euró, 6,2%), Szlovákia (1231 millió euró, 4,7%), Ciprus (1154 millió euró, 4,4%), Románia (981 millió euró, 3,7%), Bulgária (643 millió euró, 2,4%), Olaszország (519 millió euró, 2%), Szerbia (485 millió euró, 1,8%), USA (418 millió euró, 1,6%) és Dél-Korea (435 millió euró, 1,7%). Összességében a magyar közvetlentőke-befektetések állományának 32,1%-a Kelet-Közép-Európában található.

A magyar vállalatok külföldi befektetései állományának több mint fele (TEÁOR'08 szerint) a szolgáltató ágazatokban található (2011 végi adatok szerint 10,9 milliárd euró, 58,5%); az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatásban (5,8 milliárd euró, 31,4%, vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően), a bankszektorban (2,1 milliárd euró, 11,2%) és a kereskedelem, javítás (1,5 milliárd euró, 7,8%) ágazatban volt található a legtöbb magyar közvetlen tőke. A feldolgozóiparban a befektetések 19,1%-a volt található (3,5 milliárd euró, 2011 végén); ezen belül is a kőolaj-feldolgozás (1,5 milliárd euró, 8,1%), a gyógyszeripar (861 millió euró, 4,6%) és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása (551 millió euró, 3%) volt a

Főbb mutatók	Jún. 30.	Időszak
Közvetlentőke-befektetés állománya külföldön ^{1,2}	26 961	2013. I. né.
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	277	2013. I. né.
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	8178	2012

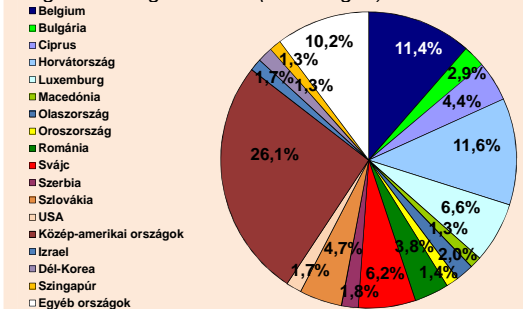
1 Időszak végén
2 Millió euró

A külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya

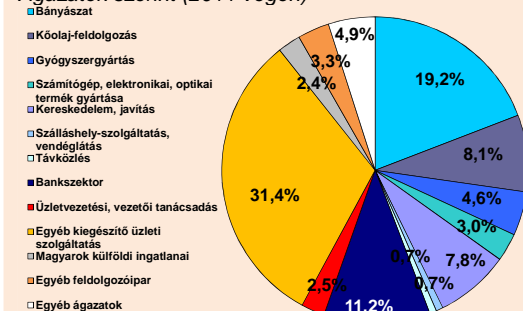

A külföldön befektetett magyar tőke állományának megoszlása

Fogadó országok szerint (2012 végén)

Ágazatok szerint (2011 végén)

meghatározó. Megemlítendő még a bányászat 19,2%-os részaránya (3,6 milliárd euró), amely vélhetően a Molhoz köthető. (Az állomány ágazati bontása a külföldön lévő leányvállalat ágazati besorolása szerint történik a statisztikában, míg az áramlási adatoké a magyar anya ágazati besorolása szerint.) 2010 végéhez képest a feldolgozóipari állomány értéke nőtt, az aránya pedig csökkent, míg a szolgáltató ágazatokbeli, illetve a bányászati állomány értéke és aránya is nőtt.

Az 2002-2011-es adatok szerint az **éves magyar közvetlentőke-befektetés külföldön átlagos értéke 1708 millió eurót tett ki. 2012-ben a nettó tőke kivétel 8210 millió eurót ért el**, ami 5 milliárddal nagyobb az egy évvel korábbinál, és minden eddiginél nagyobb tőke kivételt jelent. A rekordszintű tőke kivétel 4,3 milliárd euró átfolyó tőkének, illetve egyes külföldi tulajdonosok eszközportfóliója átrendezésének (3 milliárd euró értékben) köszönhető, amely tranzakciók a beáramlással párhuzamosan tőke kivételként is megjelentek a statisztikában. Tekintettel az átfolyó tőke és az eszközportfólió-átrendezés nagyságára, az MNB 2008-ig visszamenőleg közölte az ezektől megtisztított adatokat. A megtisztított tőke kivétel értéke 2008-2011-ben évi átlag 608 millió eurót, 2012-ben pedig 873 millió eurót ért el.

2013 első negyedévében 277 millió eurót ért el a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön, ami 3,1 milliárddal kevesebb az egy évvel korábbinál. A visszaesés a tavalyi eszközportfólió-átrendezésnek (3 milliárd euró értékben) köszönhető. A nem adósságeneráló tőke kivétel belülről a **részvényformájú befektetések egyenlege 130 millió euró volt**, míg az **újra befektetett jövedelemé -71 millió euró volt** (az előző évinél 126 millió euróval kedvezőtlenebb, az osztalékok növekedésének köszönhetően). Az adósságeneráló **egyéb tőke mozgások egyenlege 218 millió euró volt**.

Az **újra befektetett jövedelmek 2004 óta játszanak jelentős szerepet a tőke kivételben**, ami természetes velejárója a külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya folyamatos emelkedésének. Az **MNB által a 2012. évre becsült részvényjövedelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 3,3% volt**, ami a 2011. évinél 3,2 százalékponttal, az előző öt év álagánál pedig 2,5 százalékponttal alacsonyabb. 2000-2003 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 4,2%-át adták a teljes tőke kivételnek, 2004-2007 között már a 21,6%-át. 2008-ban ugyanakkor a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege negatív lett. 2009-ben a teljes tőke kivétel 7,2%-a, 2010-ben pedig 9,4%-a volt az újra befektetett jövedelem. 2011-ben a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege ismét negatív lett. **2012-ben a (korrigált) adózott eredmény 47 millió euróval (795 millióra), míg a megszavazott osztalék 621 millióval (259 millióra) csökkent az előző évhez képest**, így az újra befektetett jövedelem egyenlege 2007 óta a legkedvezőbb, 536 millió euró lett. **A magyar befektetők a külföldön (az előző évben) megtermelt nyereség 30,8%-át utalták haza osztalékként (259 millió euró) 2012-ben**, míg 2007-2011 között átlag 100% volt ez az arány.

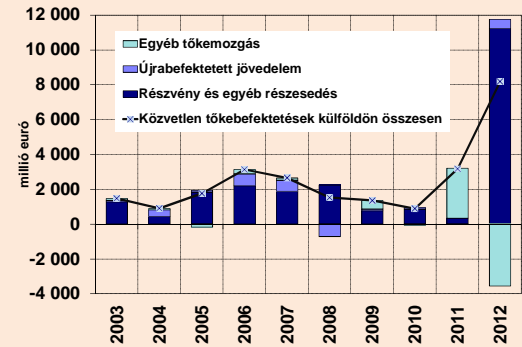
A közvetlentőke-befektetések jövedelmei másik komponensének, az **egyéb tőke jövedelmeinek** 2010-2012-ben csökkent a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi bevétel (a magyar anyavállalat által a külföldi leánynak nyújtott hitelek kamata) 2012-ben 109 millió euró volt, ami az előző évinél 6 millióval magasabb, és az egyéb tőke 2012 végi követelésállományának 3,7%-át tette ki. A kiadás (a leányvállalat által az anyának nyújtott hitelek kamata) 2012-ben 22 millió euró volt, ami az előző évinél 8 millióval magasabb. **A nettó bevétel így az előző évinél 2 millióval alacsonyabb, 87 millió euró volt 2012-ben**. Az egyéb tőke nettó jövedelmi bevétele jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi bevételeitől, annak 10,9%-át érte el 2012-ben (2010-ben 28,5% volt ez az arány).

A **legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés, illetve egyéb tőke formájú magyar közvetlentőke-befektetés 2013 első negyedévében Svájcba (223 millió euró) áramlott**. Megemlítendő még, hogy 83 millió euró áramlott Romániába, 59 millió euró Ciprusra, 55 millió euró Macedóniába és 48 millió euró Bulgáriába. Az USA-ból ugyanakkor 139 millió eurót vontak ki a magyar befektetők.

Az **ágazatokat tekintve (TEÁOR'08 szerint) a legtöbb részvény és egyéb részesedés, illetve egyéb tőke formájú magyar tőke 2013 első negyedévében a gyógyszergyártásba (235 millió euró), a kőolaj-feldolgozásba (74 millió euró), a bankszektorba (63 millió euró), a távközlésbe (54 millió euró) és az ingatlanügyletekbe (53 millió euró). A gép- és berendezésgyártásból ugyanakkor 143 millió eurót vontak ki a magyar befektetők. A feldolgozóiparba összesen nettó 183 millió euró, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 162 millió euró áramlott.**

Az Eurostat adatai szerint **2012-ben az előző évinél 46%-kal kisebb, 392 milliárd euró volt az EU-tagországok közvetlentőke-befektetése külföldön**. A visszaesés

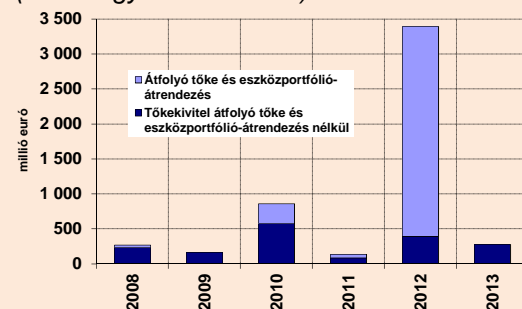
A magyar tőke kivétel alakulása (Éves adatok!)

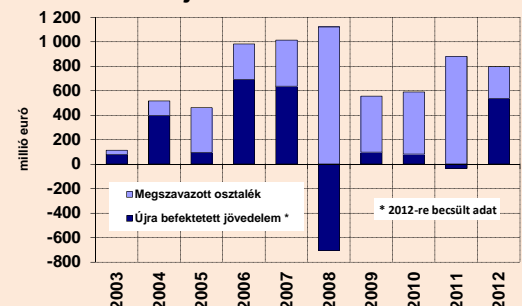
A megtisztított tőke kivétel alakulása (Éves adatok!)

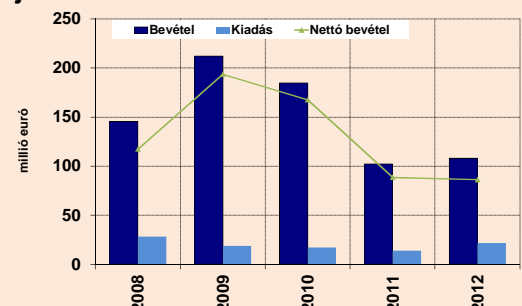
A megtisztított tőke kivétel alakulása (Első negyedévi adatok!)

A magyar részvény és egyéb részesedés formájú közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

Az egyéb tőke formájú magyar közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

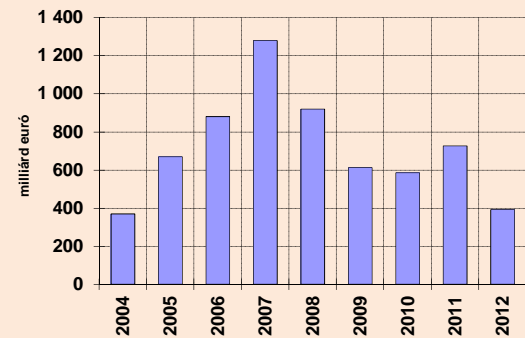

nagyobb részt az EU-n kívülre irányuló tőke kivétel csökkenésének (365 milliárd euróról 171 milliárdra) köszönhető.

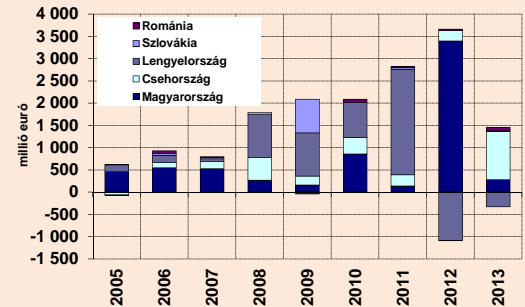
2013 első negyedében a visegrádi országok és Románia tőke kivétele összességében **56%-kal csökkent** az előző év azonos időszakához képest. A cseh tőke kivétel a tavalyi 4,5-szeresére (1084 millió euró), a román 76 millió euróra, a szlovák pedig 13 millió euróra nőtt. A magyar tőke kivétel a tavalyi 8%-ára (277 millió euró) csökkent. A lengyel befektetők ugyanakkor 329 millió euró tőkét vontak ki külföldről. Az egy főre jutó tőke kivétel – Csehország (103 euró/fő) után – hazánkban (28 euró/fő) volt a második legmagasabb. **Hazánk részaránya a V4-ek és Románia teljes tőke kivételéből 24,7%-ot ért el.**

2013-ban várakozásunk szerint a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. átfolyó tőke) nélkül – 1 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőke kivételt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

EU-tagok közvetlentőke-befektetése külföldön

A visegrádi országok és Románia tőke kivétele (Első negyedévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.

Tel.: (1) 374-2734

Fax: (1) 374-2812

E-mail: vko@ngm.gov.hu

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképességi Főosztály